

Izhaja vsak četrtrek ob 10. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj promozne za celo leto 8 kroni, za pol leta K 1:50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

„Po njih delih jih bode spoznali“.

Božje in cerkvene zapovedi in prepovedi so trn v očeh „svobodomiselcev“ Zakaj? Odgovor je lahek. Trn v očeh so jim, ker se ne vjemajo z njihovimi strastmi in poželenji. Pivki ki so se uprli božjim in cerkvenim zapovedim in prepovedim so bili bogataši, lakomniki, pohotneži in razuzdanci sploh. Boj so napovedali papežu, škofom in duhovnikom do zadnjega kaplana, ker oni so oznanjevali onih zapovedi in prepovedi, ki se ustavljajo njih strastem in razuzdanosti. Zato se ni čuditi, da ti razuzdanci tako divje napadajo duhovščino. Oni hočejo odstraniti vse, kar ovira njih lakomnost, pohotnost in uživanje. Zatrli so v svojih srcih vero v posmrtno kazen ali plačilo in v posmrtno življenje sploh. S tem so se otrsli vseh takozvanih „neutemeljenih predsodkov“, (tako imenujejo liberalci in demokrati skrivnosti in resnice katoliške vere), da tako popolnoma brez skrbi počno vsakovrstne hudobije.

Ogromna večina teh svobodnjakov se varuje le v toliko škodovati svojemu bližnjemu, v kolikor to posvetna postava prepoveduje, ali pa bolje rečeno, v kolikor se boje zopora in vislice. Ako se jim posreči n. pr. kaj neopaženo ukrasti ali ogoljufati in to potem tudi dobro skriti pred posvetno pravico, jim zato njih vest nič ne očita, čemu neki?

Verujejo ne nič, zato tudi ne hodijo k spovedi, pri kateri je dolžan vsak pravi kristjan obtožiti se storjene tatvine ali goljufije in potem tudi storjeno škodo in krivico povrniti in poravnati. Zato je za tatove, goljufe, pohotneže in razuzdane sploh, ravno spoved ono grenko

zelišče, ki je ne morejo ali bolje rečeno nočejo prebaviti. Zato pa tudi sovražijo katoliško cerkev, katere četrti zapoved se glasi: Spovej se vsaj enkrat v letu zato postavljenemu spovedniku itd. Z drugo besedo bi se lahko reklo: Vsaj enkrat v letu moraš poravnati krivice in goljufije. Povrniti moraš vsaj enkrat v letu vsako škodo, katero si morebiti svojemu bližnjemu storil na imetju ali poštenju. Vsaj enkrat v letu moraš vsem tudi sovražnikom iz srca odpustiti itd. Uprašamo, ali bi ne bilo dobro, ako bi se vsaj enkrat v letu poravnale vse krivice, razžaljenja itd.?

Dobro bi bilo! Vsek mora temu pritrčiti, zlasti pa oni, ki se jim je krivica godila in ti so po večini ubogi kmetje, delavci in sploh vsi reveži.

Kako lepo bi se reševalo pereče socialno kmečko in delavsko vprašanje, ako bi vsi ljudje vsaj četrti cerkveno zapoved izpolnjevali. Mnogo jih je, ki se v ravno to zapoved na najzlobnejše načine zaletavajo. Zato pa je tudi tako malo poštenja in zaupljivosti na svetu. Tudi ni pričakovati boljšega dokler se bodo ljudje varovali hudega samo radi zopora. Boljše bo šele takrat, ko se bodo vsi ljudje bali krivice radi Boga in ne samo radi kljukastih paragrafov.

Rekli smo, da so se bogataši, lakomniki, pohotneži in razuzdanci sploh prvi uprli božjim in cerkvenim zapovedim in prepovedim.

Zdaj pa nastane vprašanje, zakaj so se tudi nižji sloji v obilnem številu uprli katoliški cerkvi? Vsajti reveži vendar niso mogli imeti taci razlogov za upor, kakor bogatini, ki imajo dovolj denarja in drugih sredstev na razpolago, da strežejo svojim strastem mej tem, ko ubogi kmetje, delavci in dr. taci sredstev nimajo, ako bi imeli tudi brez šte-

silno nerodna, in Jakob Žagar je večkrat poljuboval prah in kamenje.

Tudi doma mu je bilo vse napoti. Pa on se ni dolgo obotavljal. Zmetal je lonce sem, skleda tja, udaril je s pestjo ob mizo in potem se je zleknil čez klof, čez skrinjo ali kamorkoli. Spal je včasih celih 24 ur neprenehoma, in ko se je zbudil, se je kesal svojega dejanja.

Njegova žena je veliko trpela vsled tega. Kaj vse bi žrtvovala, da bi le odvadila svojega moža grde strasti! Koliko njenih molitev je že plavalo k nebu! Kolikor je že romala na božjo pot — pa vse zastoj! Prošnja in rotnje ni pomagalo; pridni Jakob se ni mogel vst vljati silni želji, ki ga je mučila tako zelo.

In danes je zopet napočil tak strašen dan! Marjanka je jokala grenke solze in si jih brisala s predpasnikom.

Ne, ne, tako ne sme iti dalje! Vse premoženje, dom in posestvo bo zapravil, ako se ne poboljša. Ah, ali se je ne bo usmilil ljubi Bog... ali ne bo uslišal njene vroče prošnje?...

Naenkrat je žena vstala, ogrnila si debelo ruto čez pleča in je odšla... Temno je že bilo zunaj, a žene ni bilo strah. Kolikokrat je že hodila to pot, ki je vodila k samostanski cerkvi, da si v njej pred oltarjem olajša težko srce, da si nabere nove moči, da pomoli za svojega moža.

(Dalje pride.)

vila strasti in poželenj. Torej, kdo jih je našuntal?

Da se je tudi nekaj ljudstva iz nižjih slojev uprlo katoliški cerkvi in ki se imenujejo socialne demokrate, to je zlobno delo prvih upornikov bogatašev — razuzdancov in — judov!!! A o tem prihodnjič.

Nekaj moremo še danes omeniti! Č. g. kurat Angelj Čargo iz Nabrežine je dobil v zadnji številki tega lista potrdilo od uredništva da on ni pisal člankov v tem listu „Po njih delih jih bode spoznali“. To potrdilo je č. g. kurat zahteval zato ker Nabrežinci sumničijo njega kot pisca onega članka. Č. g. kuratu naredimo izjemo s tem, da mu ne zamerimo, da se je pohitel opravičiti pred Nabrežinci. ker vemo, da se č. g. kurat nahaja v Nabrežini, kjer je pravo sršenovo gnezdo. A Nabrežinci pa ravno malo možko, da stikajo za dopisnikom. Bolj možko bi bilo od njih, z drugim dopisom (ali člankom postaviti na laž dopisnika. Nabrežincem povemo na uho, da čeravno mislijo, da v Nabrežini ni „kierikalcev“ so vse eno pod strogo kontrolo naj delajo kar hočejo. Po njih delih smo jih spoznali; po njih delih jih sodimo in po njih delih bodo tudi obsojeni!

(Dalje pride.)

Trtna uš koncem leta 1906.

Pred kratkim je obelodanilo c. kr. poljedelsko ministerstvo poročilo o razširjanju trtna uši v Avstriji v letih 1904, 1905 in 1906 in o ukrepih, storjenih v obnovitev uničenih vinogradov.

Uvodoma se poudarja v označenem poročilu okoliščina, da se je uvedlo prisilno kalenje cepljenih trt z veliko vmem o na Nižje Avstrijskem in na Moravskem, kjer obstoji že precejšnje število naprav za prisilno kalenje, katerih velik del vodi zasebniki, ostali del pa občine in zadruga s podporami iz državnih sredstev in iz sredstev dotične dežele.

Čutilno potrebo Nižje Avstrijski in Moravski odkritosrčno čestitajo, ker jim je dano uživati na tem polju generozno materialno pomoč c. kr. vlade, dočim se naša dežela, ki vodi izključno z deželnimi sredstvi že leta prisilno kalenje in trtnice, v kateri se prideluje vsako leto nad pol milijona plemenitih trt, pač lahko ponaša da se zanimajo za trtnico najuglednejši znanstveniki, da, celo najvišje upravne in kmetijske oblasti inozemstva, toda od c. kr. vlade se jej ni do sedaj posrečilo prejeti niti najmanjše podpore, da bi intenzivnejše razvila zgoraj navedeno akcijo v prid vinoreji.

V poročilu je izrečeno upanje, da so bode obnovev po trtni uši uničenih vinogradov na Nižje Avstrijskem in na Moravskem nepričakovano povspela, zlasti ako se bodo poprijeli vinogradniki bolj nego do sedaj pridelovanja ameriških podlag.

Oglejmo si celo stvar nekoliko natančneje:

Na Nižje Avstrijskem je znašala površina vinogradov s koncem leta 1906 39.713 hektarjev, od katerih je 35.687 okuženih ali sumljivih, da so okuženi.

Obnovljena površina znaša 4.385 hektarjev, t. j. osmi del okužene ali sumljive površine.

Na Moravskem je znašala površina vinogradov s koncem leta 1906 12.119 hektarjev; okužena ali sumljiva površina pa 6636 hektarjev; obnovljena površina znaša 363 (reci tristo tri in šestdeset) hektarjev, ali malo več kot ena dvajsetina okužene ali sumljive površine.

Oglejmo si sedaj številke, ki zadevajo našo deželo.

Površina vinogradov znaša 6.976 hektarjev; okužena ali sumljiva površina 6.408 hektarjev; obnovljena površina znaša 3200 hektarjev, t. j. polovico okužene ali sumljive površine.

Ako se glede označenih dežel, od katerih ena je obnovila eno osmino druga pa eno dvajsetino okuženih vinogradov, izraža upanje, da se bode obnovev z amerišskimi trtami nepričakovano povspela, bi bilo vendar umestno, da bi se bila s kratkimi besedami omenila tudi naša dežela, katera je že obnovila polovico svojih okuženih ali sumljivih vinogradov.

V poročilu bi se bilo moralo tudi poudarjati, da je naša dežela, katera edina v celi Avstriji je obnovila z amerišskimi trtami polovico svojih okuženih ali sumljivih vinogradov, izvršila to delo izključno z lastnimi sredstvi, in da je c. kr. vlada sistematično odrekala vsako najmanjšo materialno podporo, vsako najmanjšo olajšavo na tem glavnem polju kmetijskega gospodarstva.

V poročilu bi se bilo moralo tudi navesti, da sta deželni zbor in odbor goriški od leta 1901 naprej z vsemi sredstvi delala na to, da bi dosegla za pospeševanje trtoreje v naši deželi tisto materialno pomoč c. kr. vlade, katere so bile deležne druge dežele v veliki meri.

Cesarska vlada, ne le, da je odrekla deželni trtnici goriški kakoršno-kolišibodi materialno pomoč, ona je celo raznanila deželnemu odboru, da se smejo prenašati iz deželne trtnice goriške cepjenke le v enoten po trtni uši okužen okoliš, ki ga je določila vlada.

Zaman se je deželni odbor trudil da bi prepričal c. kr. vlado, da je površina, ki se ni še uradno proglasila kot okužena, le neznanen del cele vinogradeke površine (kar je bilo tudi uradno potrjeno v statistikah c. kr. poljedelskega ministerstva). Deželni odbor je poudarjal, da je okoliščina, da so se oglašali kraji, ki niso še uradno proglašeni okuženimi, s prošnjami za odstop cepljenk na ameriški podlagi, znamenje, da so se hoteli vinogradniki zavarovati pred okuženjem po trtni uši, ki je že nastopilo. V svrhu, da bi pomagal označenim vinogradnikom in zajedno preprečil nevarnost okuženja, bil je deželni odbor pripravljen podvreči cepjenke iz deželne trtnice goriške razkuženju v vodi, segreti do 35° C pod lastnim nadzorstvom in lastno odgovornostjo.

Vlada se je tudi temu protivila.

(Dalje prihodujič.)

LISTEK.

Ali sem ... ali nisem?

Poljska humoreska

„Moj Bog, moj Bog, ali ne bo konca teh težav?“ vzdihuje žena na pragu male sobice. Z obupom gleda razmetane stole, razbito mizo, črepinje loncev in skled na tleh... njen mož, ki je vse to naredil, pa leži kakor ubit preko postelje in smrči...

Uboga Marjanka! Ni se ji to danes prvič pripetilo, ampak že nešteto. „Ali ne bo konca teh težav?“ Pregovor pravi: „Navada je železna srajca!“ in če je ta pregovor resničen, potem... Z obupom je gledala Marjanka pijanega moža. Že petnajst let ga je zvesto spremljala kot zakonska žena na poti življenja, in on ji tako povračuje njeno zvestobo.

Jakob Žagar je bil dober človek, priden rokodelac. Ali imel je neko posebno bolezen; prišla ga je včasih tako huda žeja, da je ni mogla utolažiti nobena pijača na tem božjem svetu, kakor žganje, in sicer ne en frakeljček, tudi ne dva ali trije, ampak cela steklenica, ki jo je izpraznil do dna. S tem je pogasil žejo, vsaj čutil je ni več. V glavi se mu je nekoliko zmešalo, noge so omahovale pod njim, velika cesta, ki je peljala iz krčme na njegov dom, je bila

Novice.

„Liberalci“ in mladina. — „Soča“ se zadnji čas rada baha, da je mladina po Goriškem liberalna. Razume se, da je s tem malo predebela zinila, kajti večina mladine — kakor odraslih mož — o liberalizmu noče nič vedeti. Vendar katoliško-narodna stranka ne sme pozabiti, da ima važno nalogo, zbirati in izobraževati našo moško in žensko mladino. — Ta je izpostavljena mnogim nevarnostim. Posebno se mladina rada zbira v krčmah. In te so po večini liberalne. — Naša naloga je torej, da mladini ponudimo više duševne izobrazbe ter vzbudimo pri njej zanimanje za lepe vzore, za katere se bori naša politična organizacija. Čim bo torej ta izpeljana, takoj obrnimo svoj pogled po vrstah naših mladeničev in te povabimo k ognjišču blažilne izobrazbe. — Mnogokje se je že dozdej v tem oziru precej storilo, drugod pa čaka še mnogo dela.

Lim iz bakra. — Pod tem naslovom je prinesla torkova „Soča“ sledečo notico:

„Lim iz bakra je najnovejša iznajdba dr. Gredolčiča. Čudno, kaj ne! Ali gola resnica. Dr. Gredolčič je v svoji štacuni v ulici Vetturini prodajal vzlic visoki dnevni ceni okoli 85 svojo bakreno galico po K 78— do 79— kvintal, in sicer do volitev, ne glede na dobiček ali izgubo, le da je lovil kaline, da so 14. maja lepo klerikalno žvižgali; koj po volitvah je pa poskočila galica na 90 K kvintal.“

Da je zgorajšnji stavek gorostasna laž, morajo potrditi vsi kmetovalci, ki so vzeli letos modro galico pri „Goriški zvezi“, kajti priznati morajo vsi od prvega do zadnjega, da so plačevali galico pred volitvami in po volitvah po K 78— do 79— kvintal, ne pa po K 90—, kakor laže Kramarjeva „Soča“. „Goriška zveza“ ne išče dobičkov z oskrbovanjem kmetijskih potrebščin, kakor tudi ne more trpeti izgube, ker oddaja blago po ceni, kakor njo stane. „Zvezi“ je največ ležeče na tem, da priskrbuje svojim pridruženim kmetovalcem blago najbolje kakovosti in to po kolikor mogoče najnižji ceni.

Gabršček, poslušaj, to bo nekaj za te: 1000 kron nagrade dobiš, če navedeš ime osebe, katera bi plačala pri „Goriški zvezi“ po volitvah galico a K 90— kvintal. Požuri se, saj kronice ljubiš! Na dan z imeni, sicer si patentiran lažnik in obrekovalec! — Ljudstvo, odpri oči!

„Oderuhi“ na Krasu. — Pod tem naslovom prinaša „Soča“ z dne 4. t. m. notico, v kateri pravi, da „gctova resnica je, da ni na Krasu niti enega oderuha, še manj takega, ki bil naprednjak. Pred leti smo poznali enega, in ta je bil duhovnik. Zdaj še tega ni več.“ „Soča“ torej priznava, da med kraškimi duhovniki ni nobenega oderuha. Hvala lepa za priznanje! Drugače „Soča“ pa vedno piše o „farškem izmozgavanju“. Ne vemo, kako gre to skupaj. No, ko so se debelo zlagali, da med liberalci na Krasu ni oderuhov, so bili prisiljeni pa o duhovnikih povedati resnico. Da med duhovniki ni oderuhov, to je resnica, resnica pa je tudi, da Kras grozno trpi pod pritiskom liberalnih oderuhov. Sicer pa ne samo na Krasu, ampak tudi v bližini imamo liberalne oderuhe, katere lahko označimo z imeni in slučaj. In ti oderuhi so povsod glavni stebri liberalne stranke. Zato proč s stranko kmečkih oderuhov!

„Sočini“ dopisli o minulih volitvah. — Vsi dopisi v „Soči“ o izidu minulih državnozborskih volitvah so polni napadov na duhovnike, ki so storili svojo dolžnost, ko so ljudstvo poučevali o nakanah hinavskih liberalcev. Ti so za časa volilnega boja zatajili svoje brezverstvo

in svoj brezprimerni srd do cerkve, da bi preslepili verni narod: češ, saj smo tudi mi dobri kristjani. In res bi se bila liberalcem njih hinavska igra posrečila, ako bi ne bili čuli duhovniki in sproti razkrivali njihov spletke. Tako je pa liberalce zadevala sramota čez sramoto, druga hujša od druge — in naposled so propadli. Zato pa zdaj izlivajo ves svoj žolč na duhovščino, ki je rešila narod iz liberalnih zanj. Kakorkoli že je duhovnik vršil svojo politično dolžnost in pravico — nikakor liberalcem ni bilo prav. Če je v cerkvi svaril, liberalci kriče, da je onečestveval službo božjo; če je shode prirejal, so nahujskani in čisto pijani liberalci delali nemir in duhovnika med farani in po časopisju razvpili za zdražbarja; če je zasebno opominjal z besedo in pismi, še tja mu slede in ga skušajo izdati zaničevanju. Liberalci! Eno si zapomnite: daleč je še čas, ko boste imeli edini vi drugi vse politične pravice v žepu. Zdaj se pa le sprijaznite z mislijo, da dovolite zraven sebe še drugim politične svobode! Prva naloga našega političnega dela mora biti, da se ljudstvo osvobodi izpad liberalnega terorizma tudi tam, kjer ga še tlačijo! Neustrašeno naprej!

Sestanek slovenskih državnih poslancev v Ljubljani. — Dne 4. t. m. so se sešli v Ljubljani državni poslanci S. L. S. iz Kranjske, „Slovenske kmečke zveze“ iz Štajerske in „Sloge“ iz Goriške ter so soglasno sklenili, da bodo v državnem zboru solidarno nastopali. Končno se je izvolil poseben izvršilni odbor, ki je osobito dobil nalog, naj stopi radi snovanja državnozborskega kluba v dogovor z drugimi jugoslovanskimi poslanci.

Po državnozborskih volitvah v Gorici. — Agitacija v Grčini je bila za Maranija večja, nego se je pričakovalo. V tem se je posebno odlikoval znani čuvaj nn pokopališču Ongaro, kateremu so rekli na Dunaju, kakor so pisali časniki, — „Unkraut“; po naše bi rekli pleve l. Ta človek je dobil precej volivcev na svojo stran. Obečaval jim je, da začno takoj po volitvah popravljati poti po Grčini, zidati potrebni most čez Korenjo, za katerega prosijo Grčani že leta in leta, a ostaja vedno pri obljubah. Mestnim Lahom ja kaj verjeti? Najubožnejša vas bi ga že zdavna sezidala, a mesto si ga ne upa. Lahko se smeje sedaj Ongaro zapeljanim volivcem, ki naj bodo prepričani, da kakor ni mesto nič naredilo za Grčino pred volitvami, tako ne boode tudi nič storilo po volitvah. Tudi Bramo, lesni trgovec v Gorici in lastnik opekarne na Grčini, je vplival na one ki delajo v njegovi opekarni, da so morali voliti Maranija. Na ta način smo izgubili nad 20 glasov, približno polovico. Nekaj volivcev pa ni šlo volit, ker so se zbal za radi svojega obrta Lahov; take omahljivce treba, da preziramo!

Državni zbor je sklican na dan 17. junija.

— Slovensko moško učiteljsiše se premesti iz Kopra v Gorico.

— Umrl je v petek zvečer gosp. Jožef Lukežič, cerkovnik v Renčah, star je bil 68 let. Bil je občespoštovan daleč okrog, kar je pričel v nedeljo tudi naravnost veličastni pogreb, kakoršnega Renče še niso videte. Blagemu možu svetila večna luč!

Umrla je v noči od petka na soboto gospa Marija Jug, vdova po pokojnem c. kr. gozdarju. Pogreb je bil v nedeljo ob 4h popoldne. N. p. v m.!

Umrl je v Ljubljani Ivan Vilhar, brat pesnika Vilharja. Star je bil 83 let.

Umrla je gospodična Bernardina Tomasič v Gorici pri „Barki“. Bila je zglodna v svojem življenju in pobožna. Priporočamo je vsem v molitev. Naj počiva v miru!

— Imenovanje. — Absolvirani slušatelj višje kmetijske šole A. Podgornik je imenovan za pristava na slov. kmetijski šoli v Gorici.

— Nedostojno se obnaša po mestu neki človek, ki sliši na ime Jeussig. Opozarjamo na to c. k. stražništvo. Te dni je spet kričal na vse zgodaj po Raštelu: „Viva Marani!“ „Abbasso iščavi!“ „Abbasso Dugar!“

— Angleški časnikarji so se v sredo in četrtek mudili v Bohinju. Bili so povsod slavnostno sprejeti. V petek so se odpeljali v Celovec. Posebno navdušeni so bili radi petja „Glasbene Matice“. Po številu je 40 gospodov in dam.

— Veliko protiaustrijsko demonstracijo so priredili te dni v Vidmu na Laškem povodom italijanske — vojaške parade. Po cestah je bilo nasutih vse polno listkov s protiaustrijskimi vzkliki, na ljudski slavnosti je pred veliko fanatično množico Italijanka — poljubljala Oberdankov revolver.

— Pes rešitelj. — Nogo si je zlomil začetkom tega tedna gospod Rolet, lesni trgovec iz Lokavca, ko je šel skozi Malovšče na Čaven. Ležal je na mestu nezgode cel dan in celo noč ob deževnem vremenu, ne da bi prišel mimo kak človek. Pri njem je bil le njegov pes. Na pasje lajanje je prišel na mesto neki voznik, ki je našel gospoda Roleta, ko je pisal oporoko na skalo. S pomočjo došlih sosedov so ga spravili domov.

— Na c. kr. ženskem učiteljsišču v Gorici se bode vpisovalo v I. tečaj dne 21. in 22. t. m. ob 8. uri zjutraj. — Prosilke se imajo osebno zgledati v spremstvu roditeljev ali namestnikov in se izkazati s potrebnimi listinami. — Ravnateljstvo c. kr. žensk. učiteljsišča v Gorici.

— Nova vojašnica v Gorici. V Gorici zgrajda novo konjeniško vojašnico tik topniške vojašnice proti Mirnu. Vojno ministerstvo je dotične načrte že potrdilo. Vojašnico bo zidala mestna uprava.

— Sprememba oprave pri orožništvu. — Po novih predpisih bode smelo moštvo nositi tudi čevlje na trakove; stražmojstru je pa tudi dovoljeno nositi kolesarsko ogrinjajo (Radmantel), to velja pa samo za stražmojstre, kateri so opremljeni s pehotno častniško sabljo. Distinkcija stražmojstrov bode za naprej 1:3 cm širok obšiv iz srebrne žice na ovratniku. Moštvo bode na patroljah tudi lahko nosilo mesto belih, temnosive rokavice; v goratih krajih se bode pa tudi smelo posluževati gorskih palic. oziroma snežnih obročev, kakoršni so v rabi pri ljudstvu dotičnih krajev.

— Otroka spekla. — V Trzinu so aretirali ter privedli v goriške zapore 24 letni Hortenzijo Brajda iz Sv. Ivana pri Vidmu v Italiji, ki je svoje novorojeno dete spekla v peči. Brajda je služila v Trzinu.

— Nesreča ali samoumor? — Iz Repentabra: Dne 4. t. m. zvečer je utonil v nekem občinskem napajališču blizu vasi 70 letni Anton Lazar iz Velikega Repna št. 2. Ne ve se, jeli pokojnik ponesročil, ali pa si je namenoma končal življenje.

— Občinske volitve III. razreda so se v Gorici vršile v soboto. Izvoljeni so laški liberalci dr. Ahil Venier, Karol Seppenhofer in Josip Juch z 237—241 glasovi. Te nizke številke kažejo, kako malo zanimanja je za mestno gospodarstvo. Danes voli II. razred.

— Samomor ženske. — Lastnik neke gostilne v Barkovljah je v soboto zjutraj okoli 7. uri našel na obrežju v Barkovljah listek na katerem je bilo v italijanskem jeziku napisano: „Vzemite z mene zlato in srebro, ki je najdete na meni in me potem vrzite zopet v morje, ribam v hrano!“ Ta listek, iz katerega se je dalo sklepati, da je kdo s samomorilnim namenom skočil v morje, je gostilničar nesel takoj na ondotno policijsko stražnico, a policijski nadzornik je takoj odredil iskanje trupla ob obrežju. To iskanje pa ni dalo nikakega rezultata. Okolu 9. ure popoldne sta pa brata Štoka, ribiča s Kontovelja, potegnili z mrežo iz morja nasproti Miramaru mrtvo žensko truplo. Prenesla sta takoj najdeno vtopljeno na kopno in obvestila o tem policijskega nadzornika v Barkovljah. Najdeno truplo je približno 24—25 letne ženske, srednje postave, črnih las in črnih oči. Na njej niso našli ničesar, iz česar bi se dalo dognati, kdo in odkod je. Truplo so prenesli v mrtvašnico.

— Punt francoskih vinogradnikov. — Kako da skrbi brezverska socialistična stranka za nižje sloje, posebno za kmeta vinogradnika, kaže sedajni

punt vinogradnikov, ki so zažugali vladi, da ne plačajo več davkov, če se ne skrbi za njihov pridelek — vino. Na Francoskem posebno cvete pod židovsko demokratsko vlado pančanje vina. Vsled tega ne morejo prodajati vinogradniki svojega vina, ali pa le po zelo nizki ceni. Kako velike važnosti je tam pridelovanje vina, kaže to, da se prideluje od 86 okrajev na Francoskem v 77 okrajih vino ki prinaša na leto 1200 milijonov frankov. Temu puntu se je dosedaj pridružio skoro en milijon vinogradnikov, zato se bo vlada morala ozirati na njih zahteve.

— Poziv. — Mnogo čislanih članov društva „Sloge“ ni plačalo še, kakor zahtevajo pravila, udane. Naprošeni so vsi, da pošljejo prav gotovo pred občinim zborom t. j. pred 20. t. m. svoj prispevek društvenemu blagajniku. V Gorici dne 10. junija 1907. Dr. Andrej Pavlica, blagajnik.

Listnica uredništva. — Volčji-grad. Pri najboljši volji za to številko nemogoče. — Št. Viškagora. Enako nemogoče, ker manjka prostora. — Libušnje. Nista vredna, da bi se pečali z njima. Tatvine očitati se ne sme niti najhujšemu tatu. — Pevma. Prihodnjič! — Hudajužna. Nemogoče za to številko! — Vse gospode dopisnike prosimo potrpljenja! Uvažujejo naj, kako malo prostora ima „Primorski List“. — Krepko na delo, da se bo povečal. Zato mu nabirajte naročnikov in dopisujte hitro pa kratko. Živeli!

Iz goriške okolice.

Bomba v liberalne smeti Zadnje mirenke novice so priletele med naše liberalce kakor bomba. Vse, kar je med liberalci bolj treznomislečega, prosí, da naj opustimo razkrinkanje tistih, na katere smo namignili. Zato jim danes kličemo: Ali pometite tisto smet, ali pa pričakujte, da bo v kratkem od nas pometena v sramoto vse občine, ki jo je dosedaj podpirala.

Tajno pitje pašaret. — „Soča“ pravi, da so si Mirenci naslov pašaretarji zaslužili s tem, ker pijejo javno pašarete. Pozivljemo torej vse, ki pijejo pašarete, naj zahtevajo od krčmarja, da jim jih prinese tajno, t. j. v papir zavite.

Veliko žrtje liberalnega štaba. — Zadnje naše poročilo naj se tako popravi, da Gabrščka ni bilo na tem žrtju. Pač pa je res, da je bil ves Gabrščkov liberalni štab. Gabrščkov popravek, katerega je poslal „Gorici“, je v zadnjem oziru neresničen.

Komedija z medved. — „Soča“ bi rada videla, da bi g. Jakil oklofutal dr. Pavlico. Nam se zdi, da je g. Jakil v „Sočinih“ očeh pravi medved ker bi ga drugače ne priganjala kot medveda v komediji.

Hranilnica in posojilnica v Biljah registrovana zadruga z nemejeno zavezo bo imela svoj redni občni zbor dne 29. t. m. ob 4. uri popoldne v prostorih g. Otona Soler-ja v Biljah z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva, potrjenje računov za l. 1906; 2. Sprememba pravil; 3. Izvolitev načelstva, računskega pregledovalca in njega namestnika; 4. Razni predlogi.

Iz vipavske doline.

Štrekeljev agitator in pol-dansko zvonenje. — Pred nekoliko dnevi je čakalo več Vipavcev na vlak v Št. Petru v bližnji krčmi, kjer je bil tudi tamošnji načelnik. Ko zazvoni pol-dan, odkrije se pošten Vipavec in pre-križa, kar pa načelniku ni bilo všeč, ter pokaže na omenjenega Vipavca, glejte ta je za L... Iz tega se vidi, da liberalcem že preseda molitev, kedar zvoni, pa vendar pravijo, da tudi oni so kristjani. Iz tega pa se tudi vidi, da se Štrekeljevi agitatorji ne odkrivajo, kadar zvoni pol-dan.

Ni davno temu kar se je proti strankam pohvalil g. notar v Ajdovščini, da on je tudi dober kristjan, dasi ne hodi k sv. maši. Kaj ne tudi nov apostol.

Kdo more povedati, koliko je že daroval dični in razumni župan Ajdovski v narodne namene?

V Selu na Vipavskem je v naprednem taboru jako lepa družba. Kaj hočete še več: Janezov, Šlemelj, Ček in Brek skupaj. Škoda, da jih bralci ne

poznate. Pravijo, da če bodo ovržene zadnje občinske volitve v Črničah, da bo potem župan Brek in Cek njegov tajnik. (Pa druga dva?)

Pri Huku v Črničah živi izreden talent Virgilč, ki oskrbuje materin mlin. Ko melje žito ne rabi več navadne merce, temveč je kupil vago. Ljudje vgilbejo, zakaj ta naprednost? Tudi se ališ, da se čudijo ljudje, zakaj Virgilč in njegov vrli oče ne merita več denarjev na mernike!

Virgilč je dalje nenavaden govornik, ker ga naprej poslušalci obkrožijo s hrbiti, in potem še le govori. Ob neki taki priliki, pravijo da se je zjokal sam nad seboj; drugič pa se je med govorom ker znašel pred vratmi.

Virgilč en prijatelj. Lojze županov v Batujah piha in sika, zakaj da Batujci ne hodijo več v njegovo krmo. Po tihem si pa šepetajo: zakaj bi hodili k temu naprednjaku ki ne napreduje z drugim kakor s svojim trebuhom.

Na Vipavskem so volili mnogi ob drž. zbornih volitvah „mačko v žakli“. Mislili so, da volijo Antona, a volili so Lojzeta.

Liberalna nesramnost. — Ob času državnih zbornih volitev so agitirali liberalni naprednjaki v Vipavski dolini proti Laharnarju s tem, kakor da bi se bil L. izrazil, da se zopet odpravi vinska klavzula in da vino zopet po ceni. Ali si je mogoče misliti veče neumnosti, da bi se kandidat priporočal s tem, da bo svojim volilcem škodoval. Zopet drugi so agitirali, s tem češ goriska zveza, daja letos boljši kup vitrija, da bo izvoljen nje poslanec. Ubogi ne razumejo kaj je „goriska zveza“.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Črničah bo dne 29. junija, na praznik sv. Petra in Pavla po popoldanski službi božji na kaplaniji. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva; 2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1906; 3. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev; 4. Slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi člane

Načelstvo.

V Črničah priredi tamošnji cerkveni pevski zbor dne 16. junija ob 4. popoldne v prostorih g. deželnega poslanca gosp. Bolko, veselico z sledečim vsporedom: 1. * * * Vesela družba, vdarja tamburaški zbor; 2. H. Volarič: Slovenca dom, poje moški zbor; 3. Jos. Ferjančič: Šaljiva pesem za četveroglasni ženski zbor; 4. John Cahnbley: Valse elegante, vdarja tamb. zbor; 5. Jos. Fleišmann: Triglav, poje moški zbor; 6. H. Volarič: Divja rožica, poje ženski zbor; 7. * * * Pesem o muhi, vdarja tamb. zbor; 8. F. S. Vilhar: Domovini, poje mešan zbor; 9. * * * Pomladno cvetje, vdarja tamb. zbor; 13. Dr. Vseznal in njegov sluga Štipko Tišek, šaloigra v dveh dejanjih. Vstopnina s sedežem 1 K, stojišča 40 vin.

Iz kanalskega okraja.

Nezgoda lokovškega gosp. kurata. — Iz Lokovca nam pišejo: Velika nezgoda je zadela našega gospoda kurata. V soboto dne 8. t. m. je moral iti prevideti v zelo oddaljeno vas in ob velikem dežju. Na slabi poti konj spodrsne in pade na prednje noge. G. kurat je izgubil radi tega ravnotežje in padel je tako nesrečno, da si je izpahnil roko v komolcu ter se opasno poškodoval na glavi. Trpel je hude bolečine. V nedeljo popoldne mu je prinesel zdravniško pomoč primarij iz Gorice v družbi vojaškega nadzdravnika iz Kanala. Gosp. kuratu želimo, da kmalu okreva.

Očinske volitve v Kanalu se vrše te dni. V torek je volil III. razred. Zmagali so vsled strašnega pritiska in žuganja tokrat še liberalci. Kmetje, združite se! Potem boste zmagovali!

Občni zbor okrajne posojilnice v Kanalu se vrši 23. t. m. Zadnjič je ta vest pomotoma izostala.

V Ajbi so se vršile v sredo občinske volitve. V II. in I. razredu so zmagali odločni pristaši naše stranke. Živeli!

Iz tolminskega okraja.

S Ponikve. — Hudo so zadeti naši svobodomiselnost - brezversko navdahnjeni prvaki radi sijajne zmage kat. narodne stranke in svojega popolnega poraza na ponikvah. „Vročino“, katera jih je spravila v popolni absurdum, si hloče zdaj v „Soči“ in „Primorcu“.

„Učeni“ dopisnik s Ponikve oz. s Pečin v „Soči“ št. 58 in v „Primorcu“ št. 21 je prišel menda do vrhunca „izobrazbe“ na podlagi — nihilizma. Svobodomiselnost dopisnik „Soče“ oz. „Primorca“ upam, da mi oprusti, da ga ne ignoriram, sicer bi ne zaslužil odgovora.

„Primorec“ št. 21 kar na dveh mestih laže: „Samo v enem županstvu (t. j. Ponikve) je ostalo čez 90 volivcev naprednjakov doma.“ Kaj dela A. Gabršček? Še vedno se klati po Krasu, da ne našene tukajšnjih zaupnikov s pasjim bičem, ker so pustili „čez“ — 90 naprednjakov doma? — Pa najprej o volitvah sploh! Priprave za volitve so se vršile. Mi smo se bojevali s poštenim orožjem, a ne s tako poštenim sovražnikom. Vse je bilo na strani sovražne stranke. Špik je obhodil nekočkrat Rakovec-Logaršče. Vse je napredno! Zmaga gotova! Trdnjava na Ponikvah je nepremagljiva.

In res, držala se je do 14. maja. Nastopil pa je dan odločilnega boja — 14. maj. Naše čete so začele prihajati od desne in leve; močan oddelek s Pečin skozi Laze zasede levo krilo, drug še močnejši oddelek s Pečin čez Ostrožnik, združen s ponikovskimi Rutarji zasede desno krilo, in kot pomožne čete prihite z Rakovca, Logaršče — seveda na čelu župana! Tudi vas Ponikve ni hotela zaostati. Videč tako izvrstno mobilizacijo se hitro utaborijo na levem našem krilu, na katerem je bilo pričakovati najhujšega pritiska. — O groza! Tudi sovražnik se pripravljala, že se prikazujejo „hrabre prsi bojevnikov svobodomiselnost stranke“, „velikanske“ čete s Pečin — 16 mož — „zavednih“, Rob z okolico nič manj, seveda „z malimi izjemami“ vsa mladina — pa „zavedna“. Te „ogromne“ čete in še nekateri posamezni oddelki se združijo ter se utabore pri Mraku. Tu pa tam se prikažejo sprednje straže sovražnika v bližino naših pozicij, a zapazivši pogumne, vedre, samozvestne obraze naših, kateri so že težko čakali za prvi naskok, so takoj odšli v zatija. Ob 9. uri prične se grozna kano-

nada ter traja do poldan. Proti 12. uri pridejo konečno poveljniki „Port Arturja“ ter podajo kapitulacijo. Ob 1. uri popoldne prične se pogajanja, skrutinij. Še predno se proglasi izid, že je vihrala trobojnica zmagonosno ter mogočno oznanjala poraz sovražnika, in slišali so se radostni klici: Živio dr. Gregorčič! — Od 321 volivcev se je volitve udeležilo 230, in sicer 176 samih „farovških“ glasov in le 52 „Gruntarjev“, 2 glasovci ste bili neveljavni. Torej 91 volivcev ni prišlo na volišče in ti so bili sami „naprednjaki“. Ste res reveži, sicer pa tako tolažbo vam še privoščimo!

Po kapitulaciji šli so se zopet poveljniki Port Arturja k Mraku ter se posvetovali, kaj storiti. Tu in tam so se

slišali bolestni vzdih: pro... tema! Strah jih je obdajal, da pridejo zdaj pred bojno sodišče — Gabrščeka. Modrovali so, kako bi se rešili. Ni spak, modre glavičice se rešijo, — dajmo v „Sočo“, sklene zbor. Mi bomo pokazali, kaj znamo, stopili bomo najprej k Adamu, potem bomo skozi srednji rek (Darwin bi bil vampo-sodil lahko tudi par — opic, to bi bilo bolj učenjaško kakor pa zgodovina). Tu podam cenj. čitateljem „Prim. Lista“ par cvet iz vrta našega svobodomiselnega dopisnika „Soče“. Evo jih: „Žegnani agitatorji so se posluževali v dosoje svojih namenov sledečih sredstev: Zlorabljali so prižnice, spovednice, sv. zakramente, da, celo sv. mašo so privlekli na umazano politično polje... Nauprav zločinski način zlorabljajo našega nerazsodnega kmeta s sveto vero. Klerikalci bi radi imeli nadvlado nad celim svetom, kakor je bilo to v srednjem veku, ko so bili duhovniki tako močni, da so odstavljali celo kneze, kralja in cesarja (Ojoj!) Radi bi zopet žgali svoje nasprotnike na gromadah in jih mučili na natezalnica, kakor so jih nekaj. (Ej, g. urednik, meni se že svita in ko še enkrat proučim to „zgodovino“, potem pa postanem Vaš nasprotnik!) Grozno orožje klerikalizma: Sveta vera v prvi vrsti, prižnice, spovednice, sv. maša, sv. zakramenti, Boga, Mater božjo, pekel, hudiča, nerazsodne babnice in staro analfabetsko ljudsko maso sploh... Mladina bodi naš cilj! Mladina je tista mogočna reka, ki poplavi in zasuje strupeno klerikalno zeljishče. Kažimo mladini vso ostudnost klerikalne stranke. Povejmo naši mladini, kaj vse so delali duhovniki takrat, ko so imeli vso moč v rokah... (Pristno po framsonskem navodilu, brate!) Dajte nam pravo zgodovino, tam kjer je popisano vse zlo, katero je zakrivil gujazni klerikalizem. Te ostudnosti moramo odkriti strmeči slov. javnosti. Slovenska javnost naj izve, kaj so delali po samostanih takrat, ko so duhovniki takorekoč vladali na svetu. Kaj bi pa rekel sedaj, ko bi (namreč Kristus) prišel na svet? Vzel bi palico ter bi jih pošteno namlatil, rekoč: Izprienci, ali sem jaz vam to zapovedal? Jaz sem rekel: Pojdite po vsem svetu, učite vse narode, ne pa, delajte zdražbe in preklinjajte svoje politične nasprotnike! „Marš v svinjak!“ bi rekel Kristus, kjer naj vas svinje pohodijo!“

To so cvetke svobodomiselnega dopisnika „Soče“, katere lahko pripuščam cenj. čitateljem „Prim. Lista“ brez komentarja. Sicer za slovo še par opazk na naslov g. dopisnika „Soče“! Prijatelj, ti si s tem pokazal, da si izposodil pravila framskih lož. Uboga zgodovina! Toliko neumnosti, kolikor besed. Pa bodi. Ti in jaz sva se učila zgodovino za domače ognjišče in kot taka nimava nobene pravice govoriti v javnosti o zgodovini. Če bi pa res le približno poznal zgodovino, potem bi pač take oslarije ne pošiljal v svet. No, pa ti imaš „svojo“ lastno zgodovino, in tam je vse ono „zlo“, katero pa, če vsakdo prime za ušesa ter vas vpraša: „Od kod je, kdo jo je pisal“, pa junaški odvrnete: „Ne vem!“ Pričakujemo, da se res še mnogokrat oglasite v „Soči“ in sicer le po tej poti naprej! Prijateljski pozdrav!

Vaš Anti.

Javno predavanje priredi izobraževalno društvo „Soča“ pri Sv. Luciji dne 16. t. m. ob 3. popoldne v salonu gostilne Vuga. Predaval bo kanonik Ivan Sušnik o bojnih ladijah in torpedih z ozirom na zadnje dogodjaje v rusko-japonski vojski.

Iz kobariškega okraja.

Liberalci so sedaj po volitvah silno razkačeni nad svojim sramotnim

porazom. Ljudstvo pa jih vedno bolj prezira, ker ve, kdo so ti liberalci. Pravi sovražniki cerkve so! Eden izmed naših liberalcev je dejal, da je boljši žganje ko spoved. Kmetje zapomnite si to!

„So č o“ vsiljujejo liberalci še vedno! Posebno se v tem odlikuje neki Tonček. Pa brez uspeha!

S tumpasti kmeti nas zmerjajo sedaj liberalci, ker nismo volili liberalca. To dobro spravimo ter vam povrnemo ob priliki! Ob volitvah smo bili pri liberalcih pa gospodje.

Vojaki na Krnu so bili dva dni. Streljali so gori in škodo delali pašnikom. Pa tudi živina se ni smela pasti. Kopali so jame in tudi s tem napravili mnogo škode. Ako se bo to vršilo vsako leto, nam bodo vse pašnike uničili.

Iz cerkljanskega okraja.

Veselica. — „Slovensko katoliško izobraževalno društvo“ je v nedeljo po blagoslovu pokazalo, da more, čeravno se je pred kratkimi dnevi porodilo, prirediti pošteno veselico. Liberalci so lahko z zavistjo gledali na nas, ki moremo na lastno roko tako nastopiti, kakor je pokazala veselica. Smo pač zmogni, ko so vse delavne moči na naši strani. Naš pevski zbor je krasno zapel Nedvedovo „Veseli pastir“, Vilharjevo „Proletni zvuci“ in Gregorčičovo vglasbeno „Pod trto biva...“ Igralci na odru in igralke so lepo rešili svoje naloge. Počastil nas je še zraven, vzpodbujajoč k vztrajnem delu katoliški akademik z Bakova, ob nastopa pozdravljen z živio-klici. Uleležba je bilo precej, tudi Marijine hčere iz daljnih Zirov so prihitele, da je bila dvorana natlačena. Liberalci se niso udeležili, ako dva izvzamemo.

„Kmečka zveza“. Prepričani smo, da je le na kat. podlagi mogoče z vspehom delovati pri nas. Kat. vzgoje potrebujemo na podlagi zdravih, katoliških veselic. Ločeni hočemo biti, ter gremo pod versko zastavo naprej. Naše ljudstvo bode polagoma spoznalo živo potrebo našega društva in udov, katerih je že sedaj nad 80, se bo nabrala. Katoliška zavest se mora povzdigniti. Naš kmet bo zaupal naši politični Kmečki zvezi, ko bo videl njeno delovanje. V nedeljo se snidemo k resnemu zborovanju, ustanovnemu shodu tega katoliškega političnega društva, ki bo razširjeno po celotnem sodnem okraju. Če je bilo poprej kaj zamujeno, gremo sedaj s podvojeno energijo na delo. Mi se gibljemo.

Še bolj je. Med tem ko je drugje divjal volilni boj in druge razprtije, posebno po našem cerkljanskem okraju, delujemo mi mirno v blagor in napredek občine; ne v oni napredek, ki se dandanes tako velikokrat imenuje in je vse kaj drugega poprej kakor resnični napredek, ampak mi poznamo drugačnega. Pretečeni teden dokončala so se dela z novim vodnjakom in vodovodom v gorenji vasi. Stanje prejšnjega vodnjaka, bilo je naravnost škandalozno za celo vas. Po prizadevanju gosp. župnika in nekaterih mož pričel se je lanjsko pom. graditi nov velik vodnjak, kateri je bil do poletja večinoma dokončan, ob enem se je izpeljala voda v precej oddaljeno župnišče in v sredino vasi. Letos pa, ko se je pokazalo, da bo množina vode popolnoma zadostovala, izpeljali so je večinoma vsi posestniki v svoje hiše. Tu se vidi kaj se stori z združenimi močmi. Stroške, kateri niso bili majhni, poravnali so posestniki sami, po razmerju vplačanoga davka. Delo vodil je ves čas, v splošno zadovolnost posestnik — Ivan Lapanja, kateri se je posebno prizadeval za zgradbo vodnjaka in vodovoda. Omenim naj še našo izvrstno posojilnico, ka-

„KROJAŠKA ZADRUGA“
v Gorici
via Signori 7, skladišče 6.

Perilo za opreme nevesti,

kakor tudi za hotele, restavracije, gostilne, zavode, itd. — Rumberško, belgijsko in švicarsko platno, bombaževino, chiffon, creton, namizni prti, serviete brisalke, žepni robci itd. itd. itd.

Cene stalne.

„KROJAŠKA ZADRUGA“
v Gorici
Via Signori 7, skladišče 6.

po tovarniških cenah.

Postrežba poštena.

tere promet vedno bolj raste. Sedaj je pričela preskrbovati svojim udom blago od „Zadružne zveze“ v Ljubljani. Tako je prav. Pozna se da jo vodi spretna roka. Le vedno tako naprej v prosep občine.

— Slovensko zastavo so razstrgali otaleški liberalni volivci! Ko se je en voz naših volivcev iz Otaleža in Masore pripeljal do Marškovca v Otaležu, so jih tam zbrani liberalci surovo napadli in jim razstrgali slovensko trobojnico. Pri tem častnem delu so se posebno odlikovali neki „gospodje“ odborniki učiteljevega bralnega društva. Tu bo treba začeti izobraževati na najnižji stopinji Culukafrov!

— Učitelj Sattler v Otaležu je naročil delavcem pri cesti, kakor se čuje: „Če se pripelje Gregorčič, vrzite ga v grapo!“ Ubogali so ga v toliko, da so raje vrgli — Gruntarja!

— Šentvitskogorski liberalci so sila poparjeni. Tolažijo se, da je bilo 200 volivcev doma, a da bo njihova zmaga gotova za vselej, klerikalcem pa napovedujejo smrt: ... nikdar, nikdar več! — Mi pa pravimo: Dokler bodo „liberalci“ na Cerkljanskem nosili škapulirje in kupovali „Goffine“ in molili vsak dan, po zimi celo po dvakrat na cel kilo težke roženkrance, se nam ni bati! Mi imamo še veliko zatega dejanskega krščanstva med ljudstvom, in to ljudstvo mi izobrazimo v mogočno vojsko. Pač pa mi kličemo liberalcem: odklenkalo je vam!

— Povišanje duhovskih plač je bilo glavno agitacijsko sredstvo liberalcev. Kdo je povišal? Pravijo: Dr. Gregorčič. Mi pa vprašamo: Kdo je pa povišal plače najhujšim liberalnim agitatorjem, učiteljem? Odgovor: Dr. Gregorčič! No, zdaj se bodo učitelji, ki so smrtni nasprotniki dr. Gregorčiča, gotovo odrekli poboljšku in ga prepustili morda kakemu starostnemu zavarovanju za delavce!

— Koliko uradnikov in učiteljev je v Cerknem in koliko duhovnikov? Koliko plače imajo prvi in koliko pa duhovniki? Če napravimo to razmerje, se izkaže to razmerje kakor cekini in kronice!

— Na Blegoš je šlo v nedeljo k sv. maši cerkljansko učiteljstvo. Rakušček je maševal, Zora mu je pa v črni obleki stregla.

— Učiteljska prisega se glasi: „Vi prisežete, da boste otroke vzgojevali pravno-verško, razvijali njihovo duševno delovanje, oskrbeli jih z vednostmi in ročnostmi, ki so potrebne za nadaljnjo izobrazbo za življenje, in ustvarili podstavo, da postanejo dobri ljudje in državljani itd. Kar se mi je ravnokar prečitelo in kar sem dobro in razločno razumel, to sem dolžan in hočem verno izpolnovati.“ — Tako gotovo, kakor mi Bog pomaga!

In česar nima več nova šolska postava v besedilu prispege, to se nahaja pa zlasti v § 71. šolskega in učnega reda, namreč da ima šola navajati otroke „zlasti k bogaboječnosti“.

Koliko pa je dandanes učiteljev, ki se javno hvalijo, da ne verujejo v Boga — a zaradi ljubelega kruha, ki ga jim dajejo krščanski starši, vendarle le kličejo Boga za pričo svoje prispege! Pri tem naj omenimo le to, da dunajski župan dr. Lueger, ki pozna dobro take vrste ljudi, ne nastavi nobenega brezverca, soc. demokrata za definitivnega učitelja, in ravno popolnoma dosledno. Kako je mogoče dati vero in zaupanje učitelju, ki nima nobene vere!

— Da je č. g. župnik Klopčič na Bukovem bil proti bukovskemu shodu, je govoril in trdil učitelj Močnik. Mi smo g. župnika pozvali v „Pr. Listu“, naj ovrže to trditev kot nečastno in škodljivo njegovemu in vse duhovščine ugledu. — Do zdaj ni pa ne g. župnik in ne g. učitelj Močnik ovrgele te vesti! Čudno!

Zahvala! — Podpisana se v imenu slov. kat. izobraževalnega društva v Cerknem kar najtopleje zahvaljujeva slavnemu vodstvu „Hranilnice in posojilnice“ v Cerknem, ki na letošnjem običnem zboru blagovolilo nakloniti istemu izobraževalnemu društvu velikodušni dar v znesku 300 kron. — Za odbor: Dr. Fr. Knave, tč. predsednik; Peter Bevk, tč. tajnik.

S Krasa.

Kuha se nekaj med nabrežinskim delavstvom. — Težnje in

zahteve italijanskih delavcev so bile v mnogočem nasprotne koristim slovenskih delavcev in tako imamo zopet štrajk. Pri tem smo seveda tepeni zopet Slovenci. Mnogo naših delavcev je uže zapustilo Nabrežino in šlo v tujino s truhom za kruhom. Drugi so ostali in ne poslušajo rdeče internacionale so šli na delo. — To in vedno ribanje med rdečimi internacionalisti in narodno mislečim delavstvom je dalo povod, da so se začeli duhovi ločevati. Po češkem vzorcu se tudi pri nas odpovedujejo socijalni demokraciji in tvoriti svoj narodni socijalistični klub. Namen mu je vsestransko skrbeti za stanovske koristi. Skoraj gotovo se pridruži krščansko-socialnemu programu, kjer je največ izgleda, da se delavstvu temeljito odpomore. To bi bilo tudi edino pametno, da enkrat delavstvo odpre oči in spozna svoje prijatelje, ter odkrito in jasno pove svojim dosedanjim zapeljivcem, da nismo samo slovenski delavci, ampak tudi krščanski. Taki hočemo tudi ostati.

Nabrežinsko županstvo, tako pravijo, bo v kratkem obravnavalo predlog, da se vsem tujim delavcem, ki služijo v Nabrežini, naloži občinski davek. — Mi iskreno pozdravljamo ta ukrep županstva, ker se tako dostojno ščiti domači delavec pred invazijo tujcev. Predolgo smo spali in premalo se brigali za domačega delavca, sedaj je zadnji čas, da delavcu domačinu zagotovimo kruh na lastni grudi. Nočemo več, da bi nam tujec gospodaril v lastni hiši. Županstvo torej ne more boljše varovati lastne in domačih delavcev koristi, kakor če naloži tujcem občinski davek. — Tudi našim državnim poslancom polagamo na srce, da se uvede pri nas v Avstriji za vse tuje delavce občini delavski davek, in to v prvi vrsti v korist domačega delavstva. Sedaj odnašajo zlasti Italijani milijone avstrijskega denarja čez mejo, ki se nikdar več ne povrne k nam. — Zahteva torej tudi narodno gospodarstvo, da ščitimo svoje koristi.

Nabrežinci se sedaj jeze, ker so se pri volitvi poslance tako strašno opekli. Domišljali so si, da jim bo Štrekelj kar čez noč prestatil sodnijo iz Komna v Nabrežino. Sedaj so zgubili vsako upanje na pomoč. Štrekelj pač ve, da mu je bližja srajca nego suknja.

Kako je zmagal Štrekelj? — S takimi nepostavnimi in podlimi sredstvi, mislim, da ni bil izvoljen noben poslanec v Avstriji nego Štrekelj. Če ima Štrekelj vsaj še trohico časti v sebi, mora odložiti tako sramotno in s takim terorizmom pridobljeni mandat. Eno nekaj vzgledov:

V Mavhinjah so imeli pred volivnim lokalom pravi urad za pregledovanje in popravljanje glasovnic. Vsakega volivca so vabili tja, naj jim pokaže glasovnico. Prigovarjali so mu na vse kriplje, naj voli Štreklja. Ako se jim je kdo pa po robu postavil, tedaj so ga začeli zmerjati in zasramovati. Blizu stoječi crožnik se za vse to ni nič zmenil. Seveda kot komisarja za pregledovanje in popravljanje glasovnice sta fungirala dva neizogibno napredna (?) krčmarja.

V Gorjanskem so primorali nekakega volivca, da je pred pričami zapisal na glasovnico Štreklja, ki bi bil volil drugače dr. Laharnarja.

V Brestovico so prihajali noč in dan nepoklicani agitatorji, ki se jim pa ni posebno dobro godilo. Da so odnesli zdravo kožo, se imajo zahvaliti le svojim brzim nogam, ker drugače bi jim naši močje in žene vstrojile kožo s kuhaličnicami in biči. To se je faktično enkrat dogodilo. — Malo pred volitvami se je razvil tale dvogovor med gorenje in dolenje Brestovcem:

„Koga pa boš volil ti, kompare Matevž?“

„B. saj veš, našega domačina — Štreklja.“

„Pa kako to?“

„He, ali ne veš? Obljubili so nam, da če bomo volili Štreklja, se bo vse cerkveno premočje in vsi farovski denarji med nas uboge razdelili.“

S takimi sredstvi se je delalo za Štreklja. Je li častno to za državnega poslance, dvomim. Obžalovati se mora pa pri tem to ubogo zapeljano ljudstvo. Videli bomo, v koliko bo mogel poslanec Štrekelj zadovoljiti željam svojih volivcev.

Vel. Doln so obhajali tridnevno na čast presv. Srca Jezusovega. Govoril je dvakrat na dan g. p. Celestin od sv. Križa na Vipavskem. Udeleževala se je slovesnosti velika množica ljudstva. Gromoviti nepretrgani streli, močni sla-

voloki z pomenljivimi napisi, vitki mlaji z zastavami, molitev, lepo obrano petje vse je pričalo, kako je ljudstvo še vneto za čast svojega nebeskega kralja. Kristus zmaga, kraljuj tudi v prihodnosti!

Darovi.

— Za „Slovensko sirotišče“. — P. n. gg. Josip Godnič, kurat 1 K; Karol Zidarič 36 v; Terezija Silič 1 K; Ana Stepančič 1 K; Josip Mavrič 16 v; Anton Pahor, kurat 2 K; Terezija Krpan 1 K; Jožefa Koglot 1 K; I. I. 50 v; Marija Živice 1 K; Alfonz Poljšak, župnik 100 K.

Bog stotero poplačaj!

— Iz roke slovenskega delavca, ki biva sedaj na Spodnjem Avstrijskem smo prejeli 2 K. Na nakaznici nam piše: Pošiljam vam srčen pozdrav. Eno krono darujem za „Šolski Dom“, 50 vinarjev za „Slovensko sirotišče“ in 50 vinarjev za spomenik dičnemu pevcu Simonu Gregorčiču. Ta mali dar vam pošiljam veseleč se zmage društva „Sluge“ in zlasti izvolitve veleč. g. dr. Antona Gregorčiča. Živio!

Za novo žup. cerkev presv. Srca Jezusovega v Sočrgi darovali so p. n. gg.: Jos. Macarol župnik 2 K; M. F. 10 K; B. R. 5 K; M. L. 5 K; B. C. 1 K; A. Ž. 1 K, Alfonz Poljšak (za M. K.) 50 K. — Bog povrni! V Sočrgi p. Buzet, dre 8. jun. 1907. A. J. Budin.

Loterijske številke.

9. junija
Trst 90 68 72 19 79
Linc 63 14 6 72 74

ZAHVALA.

Ker se vsakemu posebej ne morem osebno zahvaliti, izrekam podpisani tudi v imenu svojih bratov Franca in Tomaža in v imenu svakinje Jožefe pa tem potom prav prisrčno zahvalo vsem prijateljem in sovaščanom, ki so do pokojne moje žene v njeni bolezni kazali tako odkritosrčno sočutje, jo obiskovali in tolažili in ji ob pogrebu izkazali zadnjo čast. Za dobro delo usmiljenja Bog vsem obilo poplačaj!

KOZARŠČE, 10. jun. 1907.

Matevž Fortunat.

And. Fajt,

pek. izvedence Gorica
tekališče Fr. Josipa št. 2 (lastna hiša).

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinjšega, k. b. or. sa. nove maše in godove, kolace, sa. birmance in poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov. Ima in prodaja različne moke, fina peciva, fina vina in likerje po zmerni ceni. Za Veliko noč posebno goriško pinco in potice itd.

Velika zaloga vina.

Podpisani prodaja črno in belo brisko, vipavsko, furlansko in istrsko vino. Pošilja na vse kraje v sodih od 56 litrov naprej. Cene zmerne. Postrežba točna in poštena. Se priporoča.

Josip Toroš,
Via Ponte Isonzo 6.

ZAHVALA.

Povodom neizrekljivo boleče izgube preljubljene in nepozabne matere gospé

Marije vdove Jug

izrekamo javno zahvalo sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno pa veleč. gg. Fr. Ziahu ter Tabaju za njihovo tolažbo v času bolezni; nadalje č. oo. Frančiškonom ter kapucinom, čislannemu učitelstvu, gg. uradnikom gozdnega urada, dijakom ter sploh vsem, ki so pri žalostnem sprevodu izkazali zadnjo čast in pozdrav nepozabni pokojnici.

Ker se nam ni mogoče za mnogobrojne došle sožalnice gospe, gospic ter gospodov posamezno zahvaliti, bodi jim izrečena tem potom najprisrčnejša zahvala.

GORICA, dne 10. junija 1907.

Žalujoči ostali.

Najboljše stiskalnice za vino

Stiskalnica za vino.

In OJKE so naše stiskalnice „HERKUL“

najnovjšega in najboljšega sestava z dvojnimi in nepretrganimi pritiskalom; zajamčeno najboljšo delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice; hidravlična stiskalnica, najboljša avtomatična patentna „SYPHONIA“ ki delujejo same vane škropilnice. Plugi, mlinci za grozdje, sadje in oljke. Rokalnice za grozdje. Vinogradiški plugi. Sušilnice za sadje in drugo vegetacijo. Birske in mineralne pridolke. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko, Mlatilnice za žito, žitilnice, roštalnice, Slamo-romnice, ročni mlinci za žito v razni velikosti in vsi drugi stroji za poljedelstvo. Idelolije in prodaja z jamstvom kot posebnost najnovjše, izborne izdelane, kot najboljše pripoznano in odlikovane sestavi

Ph. Mayfart & Co

tovarna za poljedelske in vinski stroje na DUNAJU II. Taborskega št. 71.

Aut. amat. škropilnica.

Morske kopeli.

Podporno društvo za duhovnike (»Pio Sovvegnio«) v Gorici odpre dne 15. junija t. l. v Gradežusvoje zdravilišče. P. n. člani in drugi duhovniki, potrebujoči morskih kopeli, dobivati bodo v njem stanovanje in hrano po zmernih cenah.

Prošnje je obračati na vodstvo podpornega društva za duhovnike (Pio Sovvegnio) Gorica.